

Byla C-168/21**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2021 m. kovo 16 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Cour de cassation (Prancūzija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. sausio 26 d.

Kasatorius:

Anžė apeliacinio teismo generalinis prokuroras

I. Kasacinio skundo dalykas ir faktinės aplinkybės:

- 1 2009 m. spalio 9 d. sprendimu *Corte di appello di Genova* (Genujos apeliacinis teismas, Italija) skyrė KL laisvės atėmimo bausmę už keturias nusikalstamas veikas, padarytas per demonstracijas dėl G8 aukščiausiojo lygio susitikimo.
- 2 Griežčiausia (dešimties metų) laisvės atėmimo bausmė skirta už nusikalstamą veiką *devastazione e saccheggio* (nuniokojimas ir plėšimas) (*Codice penale* 419 straipsnis, Italijos baudžiamasis kodeksas), kurią sudaro septyni veiksmai, susiję su tuo pačiu teisės pažeidimu, t. y.:
 - 1) miesto infrastruktūros ir viešojo turto sugadinimas;
 - 2) statybų aikštelės sugadinimas ir plėšimas;
 - 3) kredito įstaigos *Credito Italiano* patalpų visiškasis sugadinimas;
 - 4) automobilio *Fiat Uno* visiškasis sugadinimas jį padegus;
 - 5) kredito įstaigos *Carige* patalpų visiškasis sugadinimas jas padegus;
 - 6) automobilio *Fiat Brava* visiškasis sugadinimas jį padegus;
 - 7) prekybos centro visiškasis sugadinimas ir plėšimas.

- 3 *La Corte suprema di cassazione* (Aukščiausiasis kasacinis teismas, Italija) atmetė KL kasacinį skundą.
- 4 2016 m. birželio 6 d. Italijos teisminės institucijos išdavė Europos arešto orderį dėl KL, siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmes.
- 5 2020 m. lapkričio 4 d. sprendimu Anžė teismo ikiteisminio tyrimo kolegija (Prancūzija) iš esmės atsisakė perduoti KL Italijos institucijoms Europos arešto orderio vykdymo tikslais tiek, kiek jis buvo išduotas siekiant įvykdyti dešimties metų laisvės atėmimo bausmę, paskirtą už nuniokojimą ir plėšimą.
- 6 Iš tikrųjų ikiteisminio tyrimo kolegija pažymėjo, kad du iš šių nusikalstamą veiką sudarančių veiksnių negali būti laikomi nusikalstama veika Prancūzijoje, t. y., pirma, *Credito Italiano* patalpų sugadinimas (veiksmas Nr. 3), antra, automobilio *Fiat Brava* sugadinimas jį padegus (veiksmas Nr. 6).
- 7 Viena vertus, KL tik buvo netoli finansų įstaigos tuo metu, kai kiti keturi tai pačiai grupei priklausantys asmenys atliko naikinimo veiksmus, kita vertus, kiek tai susiję su automobilio sunaikinimu ir padegimu, KL tik buvo pastebėtas „prie automobilio“ laikantis lazda.
- 8 Taigi ikiteisminio tyrimo kolegija nusprendė, kad dėl šių dviejų veikų abipusio baudžiamumo sąlyga nėra įvykdyta KL asmeniškai nedalyvavus pagal Prancūzijos teisę inkriminuojamoje veikoje.
- 9 Atsižvelgiant į tai, kad septynias veikas Italijos teismas nagrinėjo kaip neatsiejamą visumą, vadovaujantis abipusio baudžiamumo sąlyga reikia neatsižvelgti į visas neatsiejamas veikas, pagal Italijos baudžiamojo kodekso 419 straipsnį kvalifikuojamas kaip nuniokojimas ir plėšimas, už kurias nustatyta bausmė.
- 10 Anžė generalinis prokuroras pateikė kasacinį skundą dėl šio sprendimo.

II. Sjungos teisė:

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija

- 11 49 straipsnyje „Teisėtumo ir nusikalstamos veikos bei bausmės proporcingumo principai“ nustatyta:

„<...>

3. Bausmės griežtumas turi atitikti padarytą nusikalstamą veiką.“

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos

- 12 2 straipsnyje „Europos arešto orderio taikymo sritis“ nustatyta:

„<...>

4. Kitų, į šio straipsnio 2 dalį neįrašytų, nusikalstamų veikų atvejais, perdavimas gali būti vykdomas su sąlyga, kad veikos, už kurias yra išduotas Europos arešto orderis, būtų laikomos nusikalstamomis veikomis pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, nesvarbu, kokia būtų veikos sudėtis ar kaip ji būtų apibūdinama.“

13 4 straipsnyje „Europos arešto orderio privalomo nevykdymo pagrindai“ nustatyta:

„Vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį:

1) jei vienu iš 2 straipsnio 4 dalyje nurodytų atvejų veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, nėra nusikalstama veika pagal vykdančiosios valstybės narės teisę; <...>“

III. Anžė generalinio prokuroro kasacinis skundas:

14 Prokuroras mano, be kita ko, kad nors ikiteisminio tyrimo kolegija nusprendė, jog dvi nusikalstamos veikos – *Credito Italiano* įstaigos sugadinimas ir *Fiat Brava* sunaikinimas ir padegimas – nebuvo konstatuotos, ji tik turėjo patikrinti, kad skirta bausmė neviršytų didžiausios bausmės, kuri skiriama už nusikalstamas veikas, dėl kurių galioja abipusis baudžiamumas.

15 Šiuo klausimu *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) generalinis advokatas priduria, kad, pirma, tai, jog bent už vieną iš septynių veiksmų, dėl kurių KL kaltinamas nuniokojimu ir plėšimu, nėra baudžiama pagal Prancūzijos baudžiamąją teisę, negali būti pagrindas teigti, kad abipusio baudžiamumo sąlyga dėl šios nusikalstamos veikos nėra įvykdyta. Iš tikrųjų jis mano, kad KL galėtų būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn Prancūzijoje už sugadinimą arba vagystę dėl kitų penkių veiksmų, priskiriamų nuniokojimui ir plėšimui, ir neginčijama, kad šių veiksmų pakanka šiai nusikalstamai veikai kvalifikuoti pagal Italijos teisę.

16 Antra, jis tvirtina, kad ikiteisminio tyrimo kolegija, remdamasi argumentais, grindžiamais nuniokojimo ir plėšimo nusikalstamos veikos veiksmų neatsiejamumu, vertino, kokiomis sąlygomis pagal Italijos teisę ši nusikalstama veika turi būti laikoma konstatuota, o tai viršija jos įgaliojimus vykdam kontrolę abipusio baudžiamumo požiūriu.

17 Galiausiai, jis nurodo, kad sprendimas atsisakyti perduoti asmenį už nuniokojimą ir plėšimą skirtos bausmės vykdymo tikslais reiškia, kad užtikrinamas suinteresuotojo asmens nebaudžiamumas dėl visų veikų, dėl kurių nustatytos bausmės, nors dėl daugelio jų neginčyta, kad perdavimas būtų buvęs įmanomas, o bausmė būtų pagrįsta.

18 Šiuo klausimu jis remiasi *Cour de cassation* jurisprudencija, pagal kurią pagal Europos arešto orderį prašomą perduoti asmenį galima leisti perduoti, kai jam

skirta viena bausmė bent už vieną iš nusikalstamų veikų, atitinkančių Baudžiamojo proceso kodekso 695-12 ir 695-23 straipsniuose numatytas sąlygas (nurodytas su Europos arešto orderiu susijusiame skyriuje), ir ji neviršija griežčiausios už nusikalstamas veikas, dėl kurių asmuo gali būti perduotas, skiriamos bausmės.

- 19 Jis tvirtina, kad tokios nuomonės turi būti laikomasi ir tuo atveju, kai bausmė skiriama už vieną nusikalstamą veiką, kurią sudaro keli veiksmi, kai dėl dalies jų asmuo negalėtų būti perduotas.

IV. Cour de cassation vertinimas:

- 20 Kasaciniame skunde keliami klausimai, susiję su abipusio baudžiamumo sąlyga ir su tuo, kaip vykdančioji valstybė taiko proporcingumo principą.

Dėl abipusio baudžiamumo sąlygos

- 21 Pagal Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR 2 straipsnio 4 dalį baudžiamųjų veikų, kurios nenurodytos jo 2 dalyje pateiktame trisdešimt dviejų nusikalstamų veikų sąraše, atveju vykdančioji valstybė narė gali reikalauti, kad perdavimas būtų vykdomas su sąlyga, jog veikos, už kurias yra išduotas Europos arešto orderis, būtų laikomos nusikalstamomis veikomis pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, nesvarbu, kokia būtų veikos sudėtis ar kaip ji būtų apibūdinama.
- 22 Lygiagrečiai to paties pagrindų sprendimo 4 straipsnio, susijusio su Europos arešto orderio neprivalomo nevykdymo pagrindais, 1 dalyje numatyta, kad vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, kai neįvykdyta abipusio baudžiamumo sąlyga.
- 23 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos (2017 m. sausio 11 d. Sprendimo *Grundza*, C-289/15, EU:C:2017:4, 38 punktas) matyti, kad vertindama abipusį baudžiamumą kompetentinga vykdančiosios valstybės institucija turi patikrinti, ar dėl išduodančiosios valstybės kompetentingos institucijos paskelbtame nuosprendyje apibūdintų faktinių aplinkybių, kuriomis remiantis buvo konstatuota nusikalstama veika, jeigu jos susiklostytų vykdančiosios valstybės teritorijoje, šioje teritorijoje būtų skirta baudžiamoji sankcija.
- 24 Teisingumo Teismas pažymi, kad atsižvelgiant į tai, jog abipusio baudžiamumo sąlyga yra nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo pagrindinės taisyklės išimtis, siekiant apriboti nepripažinimo ir nevykdymo atvejus, pagrindo atsisakyti pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, grindžiamo abipusio baudžiamumo nebuvimu, kaip nurodyta Pamatinio sprendimo 2008/909 9 straipsnio 1 dalies d punkte, taikymo sritis turi būti aiškinama siaurai (2017 m. sausio 11 d. Sprendimo *Grundza*, C-289/15, EU:C:2017:4, 46 punktas).
- 25 Galiausiai, jis nurodo, kad nereikalaujama, nei kad visiškai sutaptų visi nusikalstamos veikos sudėties požymiai, apibūdinti atitinkamai išduodančiosios ir

vykdančiosios valstybių teisėje, nei šios veikos pavadinimas arba klasifikavimas pagal atitinkamą nacionalinę teisę (2017 m. sausio 11 d. Sprendimo *Grundza*, C-289/15, EU:C:2017:4, 35 punktas).

- 26 Šiuo atveju KL buvo nuteistas skiriant dešimties metų laisvės atėmimo bausmę už nuniokojimą ir plėšimą dėl septynių sugadinimo ar plėšimo veikų. *Cour d'appel d'Angers* ikiteisminio tyrimo kolegija nusprendė, kad šios dvi veikos negalėjo būti inkriminuojamos pagal Prancūzijos teisę. Vis dėlto ji nusprendė, kad penki sugadinimo atvejai galėjo būti inkriminuojami Prancūzijoje juos laikant grupine vagyste sugadinant turtą.
- 27 Pagal Italijos teisę nuniokojimo ir plėšimo nusikalstama veika susijusi su daugybiniu, plataus masto turto sunaikinimu ir sugadinimu, dėl ko ne tik daroma žala minėto turto savininkams, bet taip pat kenkiama viešajai tvarkai, taip keliant grėsmę įprastam visuomenės gyvenimui.
- 28 Pagal Prancūzijos baudžiamąją teisę grėsmės viešajai tvarkai kėlimas plataus masto kilnojamojo ir nekilnojamojo turto naikinimo atveju nėra konkrečiai kriminalizuotas. Turto savininkams žala daroma tik tais atvejais, kai turtas sunaikinamas, sugadinamas, įvykdoma vagystė sugadinant turtą, tam tikrais atvejais veikiant grupėje.
- 29 Taigi kyla klausimas, ar toks kenkimas viešajai tvarkai, kurį KL atveju *Cour d'appel de Gênes* ir Italijos *Cour suprême de cassation* laikė esminiu nuniokojimo ir plėšimo nusikalstamos veikos požymiu, yra svarbus vertinant abipusio baudžiamumo sąlygą.
- 30 Nors nereikalaujama, kad visiškai sutaptų visi nusikalstamos veikos sudėties požymiai pagal Italijos ir Prancūzijos teisę, kenkimas viešajai tvarkai laikytinas esminiu nuniokojimo ir plėšimo nusikalstamos veikos požymiu.
- 31 Tokiu atveju darytina išvada, kad abipusio baudžiamumo principo taikymas nėra toks akivaizdus, jog dėl to negali kilti jokių pagrįstų abejonių.
- 32 Šiuo klausimu *Cour de cassation* teiks Teisingumo Teismui pirmuosius du toliau nurodytus klausimus.

Dėl vykdančiosios valstybės narės atliekamo Europos arešto orderio proporcingumo vertinimo

- 33 Nors abipusio baudžiamumo principas netrukdo perduoti asmens, kyla klausimas dėl bausmės, dėl kurios asmenį prašoma perduoti, proporcingumo, atsižvelgiant tik į veikas, dėl kurių abipusio baudžiamumo sąlyga yra įvykdyta.
- 34 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad tarpusavio pripažinimo principas, kuriuo grindžiama Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR sistema, remiantis šio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalimi reiškia, kad valstybės narės

iš principo privalo vykdyti Europos arešto orderį (2009 m. spalio 6 d. Sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, EU:C:2009:616, 57 punktą).

- 35 Viena vertus, jos gali atsisakyti vykdyti tokį orderį tik Pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniuose numatytais atvejais ir, kita vertus, nustatyti jo vykdymo sąlygas tik šio sprendimo 5 straipsnyje numatytais atvejais (2015 m. liepos 16 d. Sprendimo *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 36 punktą).
- 36 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad su Europos arešto orderiu susijusiame pagrindų sprendime nėra nuostatos, pagal kurią vykdančioji valstybė narė gali atsisakyti perduoti suinteresuotąjį asmenį motyvuodama tuo, kad išduodančiosios valstybės narės paskirta bausmė atrodo neproporcinga, atsižvelgiant į veikas, dėl kurių asmenį prašoma perduoti.
- 37 Taigi net jeigu vykdančioji valstybė narė mano, kad kyla didelių sunkumų dėl Europos arešto orderio proporcingumo, ji negali dėl šios priežasties atsisakyti nurodyti perduoti prašomą perduoti asmenį, siekiant įvykdyti išduodančiosios valstybės narės paskirtą bausmę.
- 38 Nors iš esmės išduodančioji valstybė narė prieš išduodama Europos arešto orderį turi patikrinti jo proporcingumą – taip atsižvelgiama į tarpusavio pripažinimo principą – atliekant tokį patikrinimą nėra galimybės užkirsti kelią proporcingumo principo pažeidimui, kai, kaip nagrinėjamu atveju, arešto orderis buvo išduotas siekiant įvykdyti bausmę, paskirtą už vieną nusikalstamą veiką, kurią sudaro keli veiksmai, kurių tik dalis laikytini nusikalstama veika pagal vykdančiosios valstybės narės teisę.
- 39 Iš tikrųjų tokiu atveju bus įvykdyta visa išduodančiosios valstybės paskirta bausmė, nors dėl tam tikrų veikų, už kurias skiriama ši bausmė, asmens perdavimas negalimas.
- 40 Darytina išvada, kad nors orderio išdavimo momentu jis galėjo būti proporcingas, negalima atmesti galimybės, kad jį vykdant jis toks nebėra.
- 41 Iš su Europos arešto orderiu susijusio pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalies, siejamos su 12 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad Europos arešto orderyje turi būti paisoma Chartijoje įtvirtintų pagrindinių teisių ir pagrindinių teisių principų.
- 42 Šiuo klausimu Chartijos 49 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas principas, kad bausmės griežtumas turi atitikti padarytą nusikalstamą veiką.
- 43 Šiuo klausimu *Cour de cassation* pateiks trečiąjį prejudicinį klausimą.

V. Prašymas taikyti pagreitintą procedūrą:

- 44 Atsižvelgiant į prašomą išaiškinimą, dėl kurio gali kilti bendros pasekmės tiek Europos arešto orderio srityje bendradarbiaujančioms institucijoms, tiek prašomo perduoti asmens, kurio padėtis nėra aiški, teisių požiūriu, į vykdančiosios teisminės institucijos pareigą geriausiomis įmanomomis sąlygomis priimti sprendimą dėl jai pateikto prašymo perduoti asmenį, taip jai suteikiant galimybę kuo greičiau įvykdyti jai pagal Pagrindų sprendimą 2002/584/TVR nustatytas pareigas, ir į šiame procese KL laisvę apribojančią priemonę (teisminė kontrolė), reikia prašyti taikyti pagreitintą procedūrą, numatytą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23a straipsnyje ir minėto teismo procedūros reglamento 105 straipsnyje.

VI. Teikiami prejudiciniai klausimai:

- 45 *Cour de cassation* teikia šiuos klausimus:

1. Ar Pagrindų sprendimo 2002/584 2 straipsnio 4 dalis ir 4 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinamos taip, kad abipusio baudžiamumo sąlyga yra įvykdyta tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai asmenį prašoma perduoti dėl veiksmų, kurie išduodančiojoje valstybėje laikomi nuniokojimu ir plėšimu, t. y. nuniokojimo ir plėšimo veika, kuria gali būti pažeista viešoji tvarka, kai vykdančiojoje valstybėje inkriminuojama vagystė sugadinant turtą, sunaikinimas, sugadinimas, kurių atveju nereikalaujama pažeisti viešąją tvarką?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar Pagrindų sprendimo 2002/584 2 straipsnio 4 dalį ir 4 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad vykdančiosios valstybės teismas gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, išduotą siekiant įvykdyti bausmę, kai jis konstatuoja, kad išduodančiosios valstybės teisminės institucijos atitinkamą asmenį nuteisė skiriant šią bausmę už vieną nusikalstamą veiką, pagal kurią buvo inkriminuojamos kitokios veikos, ir kad tik dalis šių veikų laikomos nusikalstama veika vykdančiojoje valstybėje? Ar vertinimas turėtų būti skirtingas, atsižvelgiant į tai, ar išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos šias įvairias veikas laikė dalomomis ar ne?

3. Ar pagal Pagrindinių teisių chartijos 49 straipsnio 3 dalį reikalaujama, kad vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija atsisakytų vykdyti Europos arešto orderį, kai, viena vertus, jis buvo išduotas, siekiant įvykdyti vieną bausmę už vieną nusikalstamą veiką, ir kai, kita vertus, tam tikros veikos, už kurias ši bausmė buvo skirta, nelaikomos nusikalstamomis veikomis pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, todėl asmenį gali būti leista perduoti tik už dalį šių veikų?